

NAD ŠPANSKO JE PROGLAŠENO OBSEDNO STANJE

LJUDSKA DRHAL POŽIGA CERKVE, SAMOSTANE, ŠOLE IN OBCINSKA POSLOPJA

Meje španske republike so hermetično zaprte. — Demonstrantje so motili kabinetno sejo. — Vlada zavrača vso krivdo na komuniste in monarhiste ter pravi, da bo z železno roko zopet uveljavila mir in red. — Predsednik Zamora je po radio pozval španski narod, naj ščiti pridobitve revolucije.

MADRID, Špansko, 11. maja. — Najprej je bilo nad glavnim mestom, potem pa nad vso Španijo proglašeno obsedno stanje. Razburjena drhal je požgala več katoliških cerkva, samostanov, šol in občinskih poslopj.

S cest je čuti bobnanje in druge signale. Vse povsod kar mrgoli vojaštva. Iz Alcala de Henares so dospeli v mesto močni vojaški oddelki. Republikanska vlada je pozvala v Madrid cvet španske kavalarije.

Infanteristi se poslužujejo oklopnih avtomobilov ter so zastražili ulice.

Na strateško važnih točkah so razpostavljene strojne puške.

Ko je ministrstvo proklamiralo obsedno stanje, so trgovci zaprli svoje trgovine. Zaprte so tudi vse banke.

Vse španske meje so zastražene. Nihče ne sme v Španijo in nihče iz Španije.

Iz gorečih samostanov in cerkva je pobegnilo nad petsto menihov, nun in duhovnikov.

Predsednik španske republike Alcala Zamora je govoril po radio ter pozival španski narod, naj ščiti uspehe zadnje revolucije. Pozival je ljudi k miru in redu ter zapretel, da bo vlada ustanovila mir in red, magari, če mora to doseči z železno pestjo.

Člani republikanskega kabineta zavračajo vso krivdo na monarhiste in komuniste.

Kakih petdeset odličnih monarhistov je bilo aretiranih, med njimi tudi bivši ministrski predsednik Damaso Berenguer, ki je bil šele predvčerajšnjim izpuščen iz ječe.

Ognjegasci, ki so bili poslani gasit goreče cerkve in samostane, si niso prav posebno prizadevali pogasiti ogenj.

Ko je vkorakalo v mesto vojaštvo, da bi nadomestilo meščansko brambo, je pozdravila drhal vojake s smehotnimi klici.

Prvo poslopje, ki ga je drhal napadla, je bil narodni glavni stan španskih jezuitov.

Velika stavka, v kateri je bilo svoječasno ameriško poslaništvo, je bila po preteku dobre pol ure podobna žareči peči. Ljudje so metali v plamene posode gazolina. Dvesto jezuitov je pobegnilo v civilni obleki na prosto.

Izpred jezuitskega glavnega stana se je razkropila množica po vsem Madridu in predmestjih. Skoro istočasno je izbruhnil požar v karmelitskem samostanu, jezuitskem seminarju, jezuitski šoli in franciškanski šoli v predmestju Caminas.

Ko je legel mrak na mesto, so nekateri domnevali, da vojaštvo kontrolira položaj, toda kmalu nato se je izvedelo, da je drhal zažgala nadaljno cerkev in dve katoliški šoli.

Pozno v noč so objavile oblasti, da znaša povzročena škoda najmanj pol milijona dolarjev.

Nun, ki so pobegnile iz gorečih samostanov, množico ni nadlegovala.

RIM, Italija, 11. maja. — Vatikanski uradniki so prepričani, da bo španska provizorična vlada dovolj močna, da bo zopet ustanovila mir in red. Vatikanski obžaluje, da se je republikansko gibanje izobličilo v nasilja proti cerkvi.

BRIAND PRED ODLOČITVIJO

Pristaši pričakujejo izjave glede predsedništva. Painleve in Doumer v ospredju kandidatov.

PARIZ, Francija, 11. maja. — Aristide Briand, eden najbolj izkušenih politikov Francije, stoji danes pred odločitvijo, če hoče postati predsednik Francije ali pa njen zunanji minister.

Jutri bo pozvan Briand naj se izreče za kandidacijo za mesto predsednika, kajti volitve se bodo vršile prihodnjo sredo.

Domneva se, da se ne bo mogel še nadalje ubraniti definitivni odločitvi. Francoski parlament je očitno pripravljen prepustiti mu odločitev.

To je posledica njegove presenetljive zmage, katero je dobil pri pretekli soboti, ko je branil svojo zunanjo politiko.

Domneva se, da se bo odločil oštiti rajše zunanji minister.

Prijatelj Painleveja, ki je dobil leta 1924 drugo največje število glasov, so izjavili danes, da bodo podpirali Painleveja, kot nasprotnika Paula Doumerja.

V nekaterih krogih pa upajo, da se bo Briand potegnil za to čast.

Ni še gotovo, kako bodo izpadle volitve.

ZOPET POTRES V ITALIJI

Na stotine hiš je poškodovanih. — Ko so ljudje v paničnem strahu bežali iz cerkve, jih je bilo več ranjenih.

MELFI, Italija, 11. maja. — Skoro baš v onem ozemlju, kjer se je bil pojavil lani strašen potres, so se včeraj pojavili novi potresni sunki. Na stotine hiš je bilo poškodovanih. V vasi Rionero so bili zbrani prebivalci pri božji službi, ko se je začela treseti zemlja. Med njimi je nastala panika, in vse je rinilo na prosto.

V gneči je bilo močno poškodovanih dvajset oseb.

Zgodovinska kapela v Melfi, katero je bil dal zgraditi v trinajstem stoletju nemški cesar Friderik, je porušena do tal.

Prebivalci prenočujejo na prostem, ker so se vsi prevzeli od lanskega potresa.

LIMA, Peru, 11. maja. — V tukajšnji okolici so čutili okoli dveh popoldne par močnih potresnih sunkov. Otpres ni povzročil nikake škode.

FONTAINEBLEAU, Francija, 1. maja. — Ko so vprašali danes bivšega španskega kralja, kaj misli o zadnjih nemirih na Španskem, ni hotel ničesar odgovoriti.

SEVILA, Španska, 11. maja. — Ljudska množica je skušala v predmestju Triani porušiti nunski samostan, toda meščanska bramba ji je prekrizala načrte. Redovnice so pobegnile skozi zadnja vrata ter si poiskale pribežališča v raznih privatnih stanovanjih.

Napadeno je bilo tudi poslopje trgovskega kluba, ker je baje nekdo vzkliknil skozi okno: — Proč z republiko!

Več oseb, ki so na ulicah nazdravljale bivšemu kralju, bi bilo linčanih, če bi policija pravočasno ne posegla vmes.

50-LETNICA ROMUNSKÉ NEODVISNOSTI

Kralj Karol je bil pri vojaški paradi deležen velikih ovacij. — Kraljica Helena se ni udeležila slovesnosti.

BUKAREŠTA, Romunska, 11. maja. — Velika vojaška parada se je vršila danes tukaj in kralj sam jo je inspiciral.

Kraljica Helena, ki se je vrnila v glavno mesto, ni bila navzoča, kljub splošnemu pričakovanju.

Veliko razočaranje je bilo opaziti v onih krogih, ki so domnevali, da je prišlo do sprave vsled pogovora, katerega je imel pred kratkim Karol s svojim svakom jugoslovanskim kraljem Aleksandrom.

Dvorne dame, ki so kraljico Heleno pozdravile na kolodvoru, so izjavile, da se je Helena le malo izpremenila, da pa je v splošnem boljše volje kot poprej.

Vsi so tudi nestrno čakali na sestanek književnega para, čeprav se domneva, da ni prišlo do nikakega zadovoljivega dogovora.

Danes so praznovali 50-letnico proglašanja neodvisnosti Romunske. Elitne čete so korakale pred kraljem. Parada je trajala skoro eno uro in pol.

Mali kronprince Mihael je sedel poleg svojega četa, kralja.

Ceprav je izgledal še zelo slab vsled svoje zadnje bolezni, mu je povzročil veliko radost vojaški sprej.

Narod, ki se je sili v ospredje, je navdušeno ploskal kralju.

SPLAŠENA SRNA POŠKODOVALA AVTOMOBILISTKO

SANTA PAULA, Cal., 11. maja. — Neka splešena srna je skočila nedaleč od tukaj v avtomobil, katerega je šofiral Mrs. L. A. Wesley. Ženska se je živali tako prestrašila, da je zavozila v jarek in se precej poškodovala.

PET MRTVIH PRI ROVSKI EKSPLOZIJI

RIVER HEBERT Nova Škocija, 1. maja. — V Victoria premovalni ku je eksplodiral premovalni prah. Pet delavcev je bilo na mestu usmrčenih, osem panevarno poškodovanih.

AGRARNA STRANKA NA NORVEŠKEM

OSLO, Norveška, 11. maja. — M. P. Koltad, ki je nastopil urad ministrskega predsednika, je ustanovil na Norveškem novo agrarno stranko.

SCHOBER JE ODPOTOVAL V ŽENEVO

Pravi, da se ne bo vrnil na Dunaj praznih rok. Njegovo geslo je: — Carinska zveza ali nikake carinske zveze!

DUNAJ, Avstrija, 11. maja. — Avstrijski zunanji minister dr. Johann Schober se bo jutri podal v Ženevo, kjer bo pred svetom Lige narodov zastopal svoje stališče glede carinske unije med Nemčijo in Avstrijo.

Nekemu časnikarskemu poročevalcu je rekel: — Trdno sem prepričan, da se ne bom vrnil iz Ženeve praznih rok. Moje geslo je: Carinska zveza ali nikake carinske zveze.

V Ženevo je odpotoval tudi dr. Schuller kot gospodarski zastopnik avstrijske vlade.

PARIZ, Francija, 11. maja. — V četrtak se bo začelo zborovanje sveta Lige narodov. Na programu bo nameravana carinska unija med Nemčijo in Avstrijo. Proti načrtu se bo odločno boril Aristide Briand, francoski zunanji minister. Na njegovi strani bodo tudi zastopniki Male antante.

WEGENERJA NE BO MOGOČE REŠITI ŽIVEGA

Tovariši danskega raziskovalca v Groenlandiji so izgubili vse upanje. Voditelj je odsoten od 1. novembra.

KODANJ, Dansko, 11. maja. — Če tretjič tekem štirih mesecev potovanja verjetna domnevanja, da je profesor Alfred Wegener, voditelj nemške ekspedicije v notranjost Groenlandije, mrtev.

Neko poročilo ekspedicije, ki je bila odposlana v notranjost Groenlandije pravi, da je dosegel Wegener rtič, kjer je našel svoje tovariše, ki so bili v velikih skrbih glede voditelja.

Wegener je zapustil postajo novembra meseca. Vzel je s seboj hrane komaj za tri tedne.

Peter Frenhen, prijatelj pogrešane raziskovalca, smatra Wegenerja za mrtvega.

A. Olsen, nadomestujoči ravnatelj Groenland administracije, pa smatra še za mogoče, da je Wegener živ.

Če je mogel Courland preživeti zimo v Groenlandiji, zakaj pa bi ne mogel storiti istega tudi Wegener, ki ima večje izkušnje? — je vprašal Olsen.

Neglede na člane ekspedicije pa je bil Franchen zadnji človek, ki je videl dr. Wegenerja živega. To se je zgodilo, predno je odšel na Ledeni rtič.

Franchen je povedal Wegenerju, da je rekel Rasmussen pri določanju svojih načrtov, da je treba računati s 50 odstotki sreče.

Wegener je odvrnil nato, da bo moral imeti v tem slučaju 75 odstotkov sreče.

Pogrešani letalec je bil leta 1905 član ekspedicije Milija Ericksona na istočno Groenlandijo. Radi svojih zaslug je bil imenovan profesorjem v Nemčiji.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

FAŠIST PRAVI DA NA LAŠKEM NI SLOVANOV

Komandant tržaške milice legije je skušal dokazati, da v Italiji sploh ni Slovanov.

TRST, 2. maja. — Snoti je imel v fašistični dvorani v Trstu ki se nahaja v gledališču Verdi, svoje najavljeno senzacionalno predavanje komandant tržaške milice legije, fašistični general Filippo Diamanti.

Govoril je o temi "Slovanstvo in irredentizem v Julijski Kraljini je absurd". Predavanju so prisostvovali predstavniki vseh obhsti, podprefekt, podestat, komandant garnizije in razni drugi fašistični voditelji iz Trsta in okolice.

V svojem predavanju je Diamanti že v uvodu izključil možnost, da bi se sploh mogel v Julijski Kraljini uspešno širiti slovanstvo in irredentizem. "Od vseh narodov, je dejal, ki so kdaj gospodarili v Julijski Kraljini, kakor Langobardi, Turki in Avstrijci, nihče ni zahteval zase te pokrajine.

Nato so prišli šele Jugoslovani, ki tu niso nikdar zmaga in niso imeli nikdar svojega bivališča. Slovani, Uskoki, so bivali v teh krajih samo kot preganjani begunci. Slovanstvo aspiracije na Julijsko Kraljino je vzbudila šele pokojna Avstrija, ki venski jezik na škodo italijanskega pokrajine. Po uradih, šolah in v cerkvi je Avstrija favorizirala slovenski pezik na škodo italijanskega. Diplomatske intrige so ojačale te slovanstvo aspiracije."

V svojem nadaljnjem govoru je general Diamanti napadel italijansko diplomacijo, češ da je zaradi njene nesposobnosti ostala zmaga Italije okrnjena. V Italiji je zelo malo ljudi, ki ne govorijo italijanski. Za to nima pravice iskati v Italiji kake južanske ali nemške narodne manjšine. Take manjšine ni in trditve rodni manjšin v Italiji ni važno, ker da so zasnovane na laž in na nerazumevanju zgodovine.

SIAMSKI KRALJ JE BIL VČERAJ OPERIRAN

V Westchestru na Long Islandu so operirali siamskega kralja Prajadhipoka. Imel je neko očesno bolezen. Operacija se je izborno posrečila.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po 4% že s prvim dnem vsakega meseca.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenec točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na izdanih potrdilih.

Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamudne časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenec in sigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji in stari domovini.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone Barclay 7-0300 ali 0301

